

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
EMINESCU, MIHAI

**Poezii / Mihai Eminescu. – Ed. a 5-a,
retipărită. – Deva : Editura Emia, 2019**

ISBN 978-973-753-459-0

821.135.1

©Editura EMIA, DEVA

EDITURA EMIA

Str. Mareșal Averescu/20, cod 330011

Deva, Hunedoara, România telefon: +40 254 230 246

email: office@emia.ro

www.emia.ro

MIHAI EMINESCU

Poezii

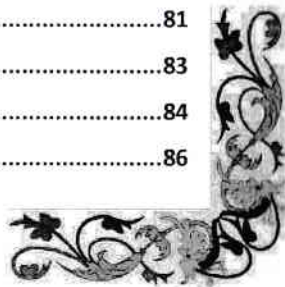
**Ediție a 5-a
Cu o prefață de
ROMUL MUNTEANU**

**Editura EMIA – Deva
2019**

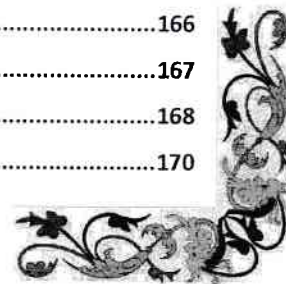

Cuprins

O CĂLĂRIRE ÎN ZORI	19
CHRIST	23
VENERE ȘI MADONĂ	25
EPIGONII	28
MORTUA EST!	33
ÎNGER DE PAZĂ	36
ÎNGER ȘI DEMON.....	37
FLOARE ALBASTRĂ	42
ÎMPĂRAT ȘI PROLETAR.....	45
FĂT FRUMOS DIN TEI.....	54
MELANCOLIE	58
CRĂIASA DIN POVEȘTI.....	60
LACUL.....	62
DORINȚA.....	64
CĂLIN	66
POVESTEA CODRULUI.....	77
SINGURĂTATE	81
DEPARTE SUNT DE TINE.....	83
PAJUL CUPIDON.....	84
O, RĂMÂI	86

DE CÂTE ORI, IUBITO.....	88
RUGĂCIUNEA UNUI DAC	89
ATÂT DE FRAGEDĂ	91
FREAMĂT DE CODRU.....	93
REVEDERE	95
DESPĂRȚIRE	98
O, MAMĂ.....	100
SCRISOAREA I.....	101
SCRISOAREA II.....	107
SCRISOAREA III.....	110
SCRISOAREA IV.....	121
SCRISOAREA V.....	127
LUCEAFĂRUL	132
S-A DUS AMORUL.....	149
CÂND AMINTIRILE	152
ADIO	154
CE E AMORUL.....	156
PE LÂNGĂ PLOPII FĂRĂ SOȚ... ..	158
ȘI DACĂ.....	160
GLOSSĂ	161
ODĂ	166
SE BATE MIEZUL NOPTII	167
CU MÂNE ZILELE-ȚI ADAOGI.....	168
PESTE VÂRFURI	170

SOMNOROASE PĂSĂRELE.....	171
DE-OR TRECE ANII.....	172
LASĂ-ȚI LUMEA	173
TE DUCI	176
DIN VALURILE VREMII.....	178
CE TE LEGENI.....	179
LA MIJLOC DE CODRU.....	181
MAI AM UN SINGUR DOR.....	182
CRITICILOR MEI	184
SARA PE DEAL	186
LA STEAUA	188
DE CE NU-MI VII	189
BASMUL CE I L-AȘ SPUNE EI.....	191
ÎNCHINARE LUI ȘTEFAN-VODĂ	192
ANDREI MUREȘANU	197
CÂNTECUL LĂUTARULUI	207
DEMONISM.....	209
DUMNEZEU ȘI OM.....	215
PREOT ȘI FILOSOF.....	218
O, ADEVĂR SUBLIME.....	220
EU NU CRED NICI ÎN IEHOVA	222
LECTURĂ	223
COLINDE, COLINDE!.....	225
ÎNVIEREA.....	226

RUGĂCIUNE.....	228
RĂSAI ASUPRA MEA.....	230
TA TWAM ASI.....	231
ÎN VAN CĂTA-VEȚI.....	234
O, STINGĂ-SE A VIEȚII.....	237
PATRIA VIEȚII E NUMAI PREZENTUL	240
O, CHILIA MEA SĂRMANĂ	241
„EU NU CRED NICI ÎN IEHOVA”	242
„CU GÂNDIRI ȘI CU IMAGINI”	244
„DORMI”, ...	246
„CUM AI PUTUT...”	248
„ORI-CARE CAP ÎNGUST”	250

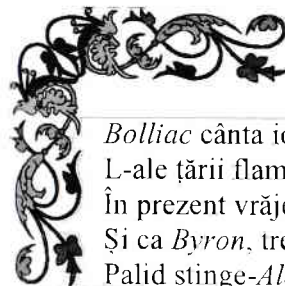
EPIGONII

Când privesc zilele de-aur a scripturilor române,
Mă cufund ca într-o mare de visări dulci și senine
Și în jur parcă-mi colindă dulci și mândre primăveri,
Sau văd nopți ce-ntind deasupra-mi oceanele de stele,
Zile cu trei sori în frunte, verzi dumbrăvi cu filomele,
Cu izvoare-ale gândirii și cu râuri de cântări.

Văd poeți ce-au scris o limbă, ca un fagure de miere:
Cichindeal gură de aur, *Mumulean* glas cu durere,
Prale firea cea întoarsă, *Daniil* cel trist și mic,
Văcărescu cântând dulce a iubirii primăvară,
Cantemir croind la planuri din cuțite și pahară,
Beldiman vestind în stihuri pe războiul inamic.

Liră de argint, *Sihleanu* - *Donici* cuib de-nțelepciune,
Care, cum rar se întâmplă, ca să mediteze pune
Urechile ce-s prea lungi ori coarnele de la cerb;
Unde-i boul lui cuminte, unde-i vulpea diplomată?
S-au dus toți, sau dus cu toate pe o cale nenturnată.
S-a dus *Pan*, finul *Pepelei*, cel isteț ca un proverb.

Eliad zidea din visuri și din basme seculare
Delta biblicelor sante, profetiilor amare,
Adevăr scaldat în mite, sfinx pătrunsă de-nțeles;
Munte cu capul de piatră de furtune detunată,
Stă și azi în fața lumii o enigmă nesplicată
Și vegheaz-o stâncă arsă dintre nouri de eres.

Bolliac cânta iobagul ș-a lui lanțuri de aramă;
L-ale țării flamuri negre *Cârlova* oștirea cheamă,
În prezent vrăjește umbre dintr-al secolilor plan;
Și ca *Byron*, treaz de vâtul cel sălbatic al durerii,
Palid stinge-*Alexandrescu* sânta candel-a sperării,
Descifrând eternitatea din ruina unui an.

Pe-un pat alb ca un lițoliu zace lebăda murindă,
Zace palida vergină cu lungi gene, voce blândă –
Viața-i fu o primăvară, moartea-o părere de rău;
Iar poetul ei cel tânăr o privea o privea cu îmbătăre,
Și din liră curgeau note și din ochi lacrimi amare
Și astfel *Bolintineanu* începu cântecul său.

Mureșan scutură lanțul cu-a lui voce ruginită,
Rumpe coarde de aramă cu o mână amorfă,
Cheamă piatra să învie ca și miticul poet,
Smulge munților durerea, brazilor destinul spune
Și bogat în sărăcia-i ca un astru el apune,
Preot deșteptării noastre, semnelor vremii profet.

Iar *Negruzzi* șterge colbul de pe cronice bătrâne,
Căci pe mucedele pagini stau domniile române,
Scrise de mâna cea veche a-nvățaților mireni;
Moaie pana în coloarea unor vremi de mult trecute,
Zugrăvește din nou iarăși pânzele posomorâte,
Ce-arătau faptele crunte unor domni tirani, vicleni.

Ș-acel rege-al poeziei, vecinic tânăr și ferice,
Ce din frunze îți doinește, ce cu fluierul îți zice,
Ce cu basmul povestește - veselul *Alecsandri*,
Ce-nșirând mărgăritare pe a stelei blondă rază,

Acum secolii străbate, o minune luminoasă,
Acum râde printre lacrimi când o cântă pe *Dridri*.

Sau visând o umbră dulce cu de-argint arpe albe,
Cu doi ochi ca două basme mistice, adânce, dalbe,
Cu zâmbirea de vergină, cu glas blând, duios, încet,
El îi pune pe-a ei frunte mândru diadem de stele,
O așează-n tron de aur să domnească lumi rebele
Și iubind-o fără margini, scrie: "*visul de poet*".

Sau visând cu doina tristă a voinicului de munte,
Visul apelor adânce și a stâncelor cărunte,
Visul selbelor bătrâne de pe umerii de deal,
El deșteaptă-n sânul nostru dorul țării cei străbune,
El revoacă-n dulci icoane a istoriei minune,
Vremea lui Ștefan cel Mare, zimbrul sombru și regal.

Iară noi? noi, epigonii?. Simțiri reci, harfe zdrobite,
Mici de zile, mari de patimi, inimi bătrâne, urâte,
Măști răsând, puse bine pe-un caracter inimic;
Dumnezeul nostru: umbră, patria noastră: o frază;
În noi totul e spoială, totu-i lustru fără bază;
Voi credeți în scrisul vostru, *noi nu credem în nimic!*

Și de-aceea spusă voastră era sântă și frumoasă,
Căci de minți era gândită, căci din inimi era scoasă,
Inimi mari, tinere încă, deși voi sunteți bătrâni.
S-a întors mașina lumii, cu voi *viitorul* trece;
Noi suntem iarăși *trecutul*, fără inimi, trist și rece;
Noi în noi n-avem nimica, totu-i calp, totu-i străin!

Voi, pierduți în gânduri sante, convorbeați cu idealuri;
Noi cârpim cerul cu stele, noi mânjim marea cu valuri,
Căci al nostru-i sur și rece - marea noastră-i de îngheț.
Voi urmați cu răpejune cugetările regine,
Când plutind pe aripi sante printre stelele senine,
Pe-a lor urme luminoase voi asemenea mergeți.

Cu-a ei candelă de aur palida înțelepciune,
Cu zâmbirea ei regală, ca o stea ce nu apune,
Lumina a vieții voastre drum de roze semănat.
Sufletul vostru: un inger, inima voastră: o liră,
Ce la vântul cald ce-o mișcă, cântări molcome respiră;
Ochiul vostru vedea-n lume de icoane un palat.

Noi? privirea scrutătoare ce nimica nu visează,
Ce tablourile minte, ce simțirea simulează,
Privim reci la lumea asta - vă numim vizionari.
O convenție e totul; ce-i azi drept, mâne-i minciună;
Ați luptat luptă deșartă, ați vânat țintă nebună,
Ați visat zile de aur pe-astă lume de amar.

"Moartea succede vieții, viața succede la moarte",
Alt sens n-are lumea asta, n-are alt scop, altă soarte;
Oamenii din toate cele fac icoană și simbol;
Numesc sânt, frumos și bine ce nimic nu însemnează,
Împărtesc a lor gândire pe sisteme numeroase
Și pun haine de imagini pe cadavrul trist și gol.

Ce e cugetarea sacră? Combinare măiestrită
Unor lucruri nexistente; carte tristă și-ncâlcită,
Ce mai mult o încifrează cel ce vrea a descifra.
Ce e poezia? Inger palid cu priviri curate,

Voluptos joc cu icoane și cu glasuri tremurate,
Strai de purpură și aur peste țărâna cea grea.

Rămâneți dară cu bine, sânte firi vizionare,
Ce făceați valul să cânte, ce puneți steaua să zboare,
Ce creați o altă lume pe-astă lume de noroi;
Noi reducem *tot* la pravul azi în noi, mâni în ruină,
Proști și genii, mic și mare, sunet, sufletul, lumină –
Toate-s praf. *Lumea-i cum este*, și ca dânsa suntem noi.

1870, 15 aug.

MORTUA EST!

Făclie de veghe pe umezi morminte,
Un sunet de clopot în orele sfinte,
Un vis ce își moaie aripa-n amar,
Astfel ai trecut de al lumii otar.

Trecut-ai când ceru-i câmpie senină,
Cu râuri de lapte și flori de lumină,
Când norii cei negri par sombre palate,
De luna regină pe rând vizitate.

Te văd ca o umbră de-argint strălucită,
Cu-aripi ridicate la ceruri pornită,
Suind, palid suflet, a norilor schele,
Prin ploaie de raze, ninsoare de stele.

O rază te-nalță, un cântec te duce,
Cu brațele albe pe piept puse cruce,
Când torsul s-aude l-al vrăjii caier
Argint e pe ape și aur în aer.

Văd sufletu-ți candid prin spațiu cum trece;
Privesc apoi lutul rămas... alb și rece,
Cu haina lui lungă culcat în sicriu,
Privesc la surâsu-ți rămas încă viu -

Și-ntreb al meu suflet rânit de-ndoială,
De ce-ai murit înger cu fața cea pală?

Au nu ai fost jună, n-ai fost tu frumoasă?
Te-ai dus spre a stinge o stea radioasă?

Dar poate acolo să fie castele
Cu arcuri de aur zidite din stele,
Cu râuri de foc și cu poduri de-argint,
Cu țârmuri de smirnă, cu flori care cânt;

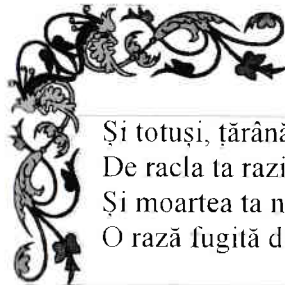
Să treci tu prin ele, o sfântă regină,
Cu păr lung de raze, cu ochi de lumină,
În haină albastră stropită cu aur,
Pe fruntea ta pală cunună de laur.

O, moartea e-un chaos, o mare de stele,
Când viața-i o baltă de vise rebele;
O, moartea-i un secol cu sori înflorit,
Când viața-i un basmu pustiu și urât. -

Dar poate. o! capu-mi pustiu cu furtune,
Gândirile-mi rele sugrum' cele bune,
Când sorii se sting și când stelele pică,
Îmi vine a crede că *toate-s nimică*.

Se poate ca bolta de sus să se spargă,
Să cadă nimicul cu noaptea lui largă,
Să văd cerul negru că lumile-și cerne
Ca prăzi *trecătoare* a morții *eterne*.

Ș-atunci de-a fi astfel... atunci în vecie
Suflarea ta caldă ea n-o să învie,
Atunci graiu-ți dulce în veci este mut.
Atunci acest înger n-a fost decât lut.

Și totuși, țărână frumoasă și moartă,
De racla ta razim eu harfa mea spartă
Și moartea ta n-o plâng, ci *mai* fericesc
O rază fugită din chaos lumesc.

Ș-apoi... cine știe de este mai bine
A fi sau a nu fi, dar știe oricine
Că ceea ce nu e, nu simte dureri
Și *multe* dureri-s, puține plăceri.

A fi? Nebunie și tristă și goală;
Urechea te minte și ochiul te-nșală;
Ce-un secol ne zice, ceilalți o deszic.
Decât un vis searbăd, mai bine nimic.

Văd vise-ntrupate gonind după vise,
Pân' dau în morminte ce-așteaptă deschise,
Și nu știu gândirea-mi în ce să o stâng:
Să râd ca nebunii? Să-i blestem? Să-i plâng?

La ce?... Oare *totul* nu e nebunie?
Au moartea ta, înger, de ce fu să fie?
Au e *sens* în lume? Tu chip zâmbitor,
Trăit-ai anume ca astfel să mori?
De e sens într-asta, e-ntors și ateu,
Pe palida-ți frunte nu-i scris Dumnezeu.

1871, 1 martie

